

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Primus dicendi modus rejicitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

in auditu; tamen in ratione speciei visibilis, solum potest uniri potentia visiva habenti virtutem ad videndum cum illa: quia speciem uniri in ratione speciei, nihil aliud est, quam uniri in ratione representantis objectum, quod constat representari non posse, nisi potentia habenti virtutem illud cognoscendi: Sed intellectus creatus, sine lumine gloriae, non habet sufficientem virtutem, ut utatur divina essentia ad eliciendam visionem Dei: Ergo ut aptus sit ad unionem cum illa in ratione speciei intelligibilis, per lumen gloriae debet disponi.

13. Dico secundò: Lumen gloriae necessarium est, ut intellectum elevet ad visionem Dei eliciendam. Est etiam contra Vazquem citatum.

Probatur: Videre Deum est visionem elicere: Ergo cum lumen gloriae requiratur ad videndum Deum (ut ostendimus articulo praecedenti) illud ad visionem Dei eliciendam necessarium erit.

Confirmatur, & magis explicatur hac ratio. Visio Dei est actio vitalis: Ergo à potentia vitali, nempe intellectu, debet esse elicit: Sed non potest elici ab intellectu propria virtute, aut secundum sua naturalia considerato: Ergo solum ab intellectu, per lumen gloriae elevato. Unde D. Thomas hic art. 5. *Cum igitur virtus naturalis intellectus creati, non sufficiat ad Dei essentiam videndam, oportet quod ex divina gratia superacrescat ei virtus intelligendi, & hoc augmentum virtutis intellectivae, illuminationem intellectus vocamus.*

14. Dices cum Vazque: Defectum facultatis & virtutis, qui est in intellectu creato ad videndum Deum, sufficienter suppleri per essentiam divinam, in ratione speciei intelligibilis ei unitam.

Sed contra primò: Improprio virtutis & facultatis ad eliciendam visionem beatam, importat etiam improprietatem ad utendum specie, sive ad recipiendam essentiam divinam loco speciei: Ergo ut fiat proximè capax illam recipienti, indiget elevatione & confortatione luminis gloriae.

Secundò, Species supplens vicem objecti, non dat virtutem potentiae ad illud videndum, sed eam supponit: ut patet in eo qui habet lefam vel debilem potentiam visivam: nam quantumcumque species visibiles objecti, perfectae & efficaces ponantur in oculo, non sanatur neque confortatur visus ejus: Ergo defectus virtutis qui est in intellectu creato ad videndum Deum, non potest sufficienter suppleri per essentiam divinam in ratione speciei intelligibilis ipsi unitam.

Tertiò, Improprio quae est in intellectu ad eliciendum actum fidei, non suppletur per solam speciem objecti credibilis: Ergo à fortiori, insufficientia & improprio quae est in illo ad visionem beatificam eliciendam, suppleri non potest per solam unionem essentiae divinae in ratione speciei, sed debet necessariò confortari & elevari per lumen gloriae ad videndum, sicut per lumen fidei elevatur ad credendum.

15. Dico tertiò: Lumen gloriae esse necessarium ut disponat intellectum ad recipiendam visionem beatificam.

Hac conclusio sequitur ex praecedenti: Nam actio immanens recipitur in eodem subiecto à quo elicitur: Ergo si lumen gloriae requiratur, ut intellectus creatus eliciat visionem beatificam, illud etiam erit dispositio necessaria, ut eam in se recipiat.

ARTICULVS III.

Vtrum per potentiam Dei absolutam, possit intellectus creatus videre Deum sine lumine gloriae, per modum habitus, vel auxiliij communicato?

16. Partem affirmantem tenent communiter recentiores, licet illam eodem modo non explicent. Quidam enim volunt, Deum in ratione luminis uniri posse intellectui creato, sicut ei unitur in ratione speciei intelligibilis. Ita aliqui quos refert Ledesma de perfect. Dei quaest. 8. art. 8. & probabile reputat Asturicensis in relect. de gratia Christi quaest. 6. Alij docent intellectum creatum posse reddi intrinsicè potentem ad videndum Deum, per specialem ejus assistentiam, & concursum simultaneum ordinis supernaturalis, sine impressione alicujus virtutis, aut qualitatis supernaturalis. Ita Molina hic disp. 1. Vazquez disp. 46. cap. 2. Arrubal, & alij recentiores communiter. Alij verò, ut Suarez, & Meratius, recurrunt ad aliquam potentiam obedientialem, proximè & immediatè activam, & productivam actuum supernaturalium, quam dicunt singulis rebus creatis naturaliter esse congenitam, & compleri per concursum simultaneum ordinis supernaturalis.

Sententia negans, & docens implicare contradictionem, intellectum creatum elevari ad visionem beatificam, sine lumine gloriae, per modum habitus vel auxiliij communicato, communis est in Schola D. Thomae, & apertè deducitur ex principiis ab ipso variis in locis statutis, ut patebit ex infra dicendis.

§. I.

Primus dicendi modus rejicitur.

17. Dico primò: Licet essentia divina possit uniri intellectui creato, in ratione speciei intelligibilis, non tamen in ratione luminis illam confortantis, & elevantis.

Probatur ex principiis supra statutis: Magna enim est disparitas, inter speciem impressam, & lumen gloriae; nam species impressa est forma intelligibilis, se tenens ex parte objecti, & ejusdem perfectionis, & immaterialitatis cum illo; unde ad illam non requiritur inhaerentia, vel informatio, sed tantum convenientia, & similitudo cum objecto: nam inhaerentia, aut informatio pertinent ad genus physicum, & per accidens se habent ad genus intelligibile; lumen autem gloriae, est forma physica, tenens se ex parte potentiae, quare requirit inhaerentiam, & informationem: unde cum divina essentia non possit informare intellectum creatum, non potest illi uniri in ratione luminis, sed solum in ratione speciei, & formae intelligibilis.

18. Confirmatur: Lumen gloriae est virtus quaedam vitalis, vitalitate supernaturali: sicut enim intra ordinem naturae datur sua vitalitas; ita intra ordinem supernaturalem, & divinum, reperitur etiam vitalitas supernaturalis; iuxta illud Apostoli ad Rom. 6. *Gratia Dei vita aeterna*: Sed Deus non potest immediatè per seipsum supplere vices principij vitalis, cum omne principium vitale debeat esse intrinsicè operanti, ut docent Philosophi in li-

bris de Anima: Ergo Deus non potest immediatè A
per seipsum, vices luminis gloriæ supplere.

§. II.

Secundus explicandi modus reprobat.

19. **D**ico secundo: Intellectum creatum non pos-
se reddi intrinsicè potentem ad videndum
Deum, per solam ejus assistentiam, aut concur-
sum simultaneum ordinis supernaturalis: Sed ad
hoc necessarium esse lumen gloriæ, per modum
habitûs, vel auxilij communicatum.

Probatur primò ex D. Thoma 2. 2. quest. 175.
art. 3. ad 2. ubi ait: *Essentia divina videri ab in-
tellectu creato non potest, nisi per lumen gloriæ, de
quo dicitur Psal. 35. in lumine tuo videbimus lu-
men: quod tamen dupliciter participari potest.
Uno modo per modum forme immanentis, & sic
beatos facit Sanctos in patria, alio modo per mo-
dum cuiusdam passionis transeuntis, & hoc modo
lumen illud fuit in Paulo quando raptus fuit.*
Unde cum visio beatifica quæ fuit in Paulo, non
fuerit de potentia ordinaria, sed extraordinaria;
& tamen in ordine ad illam ponat D. Thomas lu-
men gloriæ tanquam omnino necessarium, ma-
nifestum est ex ejus doctrina, intellectum crea-
tum, non elevatum lumine gloriæ, per modum
habitûs vel auxilij communicato, non posse cla-
rè videre Deum.

20. Probatur secundo conclusio ratione quam idem
S. Doctor 3. contra Gent. cap. 53. insinuat. Non
potest fieri specialis assistentia & unio Dei cum
creatura, nisi ratione alicujus virtutis, vel for-
mæ in ipsa receptæ: Ergo si in visione beatifica
fiat specialis assistentia, & unio Dei cum intelle-
ctu creato, debet in eo recipi aliqua virtus, per
quam elevetur, & fiat intrinsicè potens ad vi-
dendum Deum, quæ non potest esse alia quàm
lumen gloriæ, per modum habitûs, vel auxilij
communicatum. Consequentia patet, Antece-
dens probatur primò ratione D. Thomæ. Quan-
do aliqua duo ununtur, oportet quòd hoc fiat
per mutationem utriusque, vel alterius tantum: D
Sed non potest fieri hæc unio per mutationem ip-
sius Dei: Ergo fieri debet per mutationem crea-
turæ, quæ proinde ex vi hujus unionis, & spe-
cialis assistentiæ, debet recipere de novo aliquam
virtutem. Secundo, in sententia D. Thomæ,
Deus non est in aliquo nisi per operationem, ut
ostendimus supra, exponendo attributum divi-
næ immensitatis. Unde si Deus speciali modo
uniatur intellectui beato, & fiat illi præsens &
assistens, debet in illo aliquid producere, & il-
lum intrinsicè immutare, per impressionem ali-
cujus virtutis, aut qualitatis supernaturalis, quæ
non potest esse alia, quàm lumen gloriæ.

21. Probatur tertio conclusio ratione fundamen-
tali. Vel ex speciali illa assistentia, & unione Dei
cum intellectu creato, derivatur in ipsum aliqua
virtus intrinseca, vel nulla ei superadditur? Si
primum dicatur, habemus intentum: nam talis
virtus superaddita, debet esse quædam partici-
patio divinæ intellectualitatis, ac proinde lumen
gloriæ, per modum habitûs, vel auxilij commu-
nicatum. Si verò secundum affirmetur, sequitur
quòd ex tali assistentia, & unione, intellectus
creatus non possit fieri intrinsicè potens ad eli-
ciendam visionem beatam; impossibile enim est,
illud quod de se est impotens & improporciona-
tum ad producendum aliquem effectum, vel eli-
ciendam aliquam operationem, reddi potens, &

Tom. I.

proportionatum ad illam attingendam, nisi in-
trinsicè mutetur, ac proinde nisi in se recipiat
aliquam formam, aut virtutem intrinsecam,
quam antea non habebat: causam enim esse po-
tentem ad operandum, non est aliqua denomi-
natio extrinseca, sed intrinseca, à virtute ali-
qua, & principio interno petita: Unde com-
muniter dicitur, *Idem manens idem, semper fa-
cit idem.*

Confirmatur primò: Nulla causa agere potest, 22.
nisi prius, saltem naturâ, habeat in se virtutem
physicam & realem ad agendum; nam actus pri-
mus essentialiter præsupponitur ad secundum:
unde est illa celebris regula in Topicis, *Ab actu
ad potentiam, optima est consequentia.* Quare si
Deus velit aliquam creaturam operari, & pro-
ducere aliquem effectum, requiritur indispensa-
biliter, quod ponat, vel supponat in ea virtutem
ad illum producendum; alioquin talis causa non
ageret, sed Deus ad ejus præsentiam, talem ef-
fectum produceret: Ergo cum intellectus crea-
tus, non habeat ex se virtutem, saltem proxima-
m & immediatam, ad videndum Deum; nisi
Deus eam illi communicet, & infundat lumen
gloriæ, per modum habitûs, vel auxilij, ad vi-
sionem beatificam elevari non poterit.

Confirmatur secundo: Omnis causa efficiens, 23.
antequam producat aliquem effectum, vel eli-
ciat aliquam operationem, debet eam in se præ-
continere, saltem virtualiter; aliàs non possit il-
lam producere, & extra se emittere: Sed intelle-
ctus creatus non potest visionem beatificam, in-
trinsicè, & virtualiter præcontinere, nisi ratio-
ne alicujus virtutis supernaturalis in ea receptæ,
quæ non potest esse alia quàm lumen gloriæ: Er-
go ad videndum Deum, necessario requiritur lu-
men gloriæ.

Denique suadetur conclusio, & ostenditur, per 24.
concursum Dei simultaneum, intellectum crea-
tum non posse constitui intrinsicè potentem ad
videndum Deum. Implicat causam aliquam con-
stitui potentem in actu primo, per aliquid se te-
nens ex parte actûs secundi: cum actus primus
præcedat secundum, prioritatem saltem naturæ:
Sed concursus simultaneus se tenet ex parte actûs
secundi; est enim ipsa actio cause secundæ, pro-
ur est à Deo simul operante cum illa: Ergo im-
plicat quòd intellectus creatus fiat intrinsicè po-
tens ad videndum Deum, per solum concursum
simultaneum, & sine impressione alicujus virtu-
tis aut qualitatis elevantis.

Confirmatur: Intellectus non potest elevari 25.
per id ad quod eget elevatione: Atqui eget eleva-
tione ad illud quod se tenet ex parte actûs secun-
di, & quod est idem cum ipsa visione: Ergo &c.
Confirmatur amplius: Cum concursus simul-
taneus non sit influxus in causam, sed in actio-
nem vel effectum, eam intrinsicè non immutat:
Ergo non reddit illam intrinsicè potentem. Con-
sequentia patet: repugnat enim causam aliquam
de impotente fieri intrinsicè potentem, ad eli-
ciendam aliquam operationem ordinis altioris
& supernaturalis, sine intrinseca ejus mutatione.

Dices primò cum recentioribus: Ex duobus 26.
trahentibus navim, quilibet seorsim sumptus est
impotens, & improporcionatus ad talem tractio-
nem, & sit potens & proporcionatus per solum
concursum simultaneum alterius, absque intrin-
seca sui mutatione: Ergo idem dici potest de in-
tellectu creato, respectu visionis beatificæ.

Sed contra: Improporcionatio causæ partialis pro-

T ij